ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я

23.11.2026 **м. Ужгород** **№** 833

Про Програму розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2027 – 2030 роки

Відповідно до статей 4 і 15 Закону України „Про правовий режим воєнного стану”, статей 6 і 39 Закону України „Про місцеві державні адміністрації”, законів України „Про туризм”, „Про курорти”, „Про особисте селянське господарство”, пункту 22 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України, указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 „Про введення воєнного стану в Україні” (зі змінами), № 68/2022 „Про утворення військових адміністрацій”, постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 252 „Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану”:

1. Затвердити Програму розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2027 – 2030 роки, що додається.
2. Контроль за виконанням розпорядження покласти на першого заступника голови державної адміністрації – начальника військової адміністрації Іванча В. В.

Голова обласної державної адміністрації – начальник обласної військової адміністрації **Мирослав БІЛЕЦЬКИЙ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження начальника
військової адміністрації
23.11.2026 № 833

ПРОГРАМА
розвитку туризму і курортів у Закарпатській області
на 2027 – 2030 роки

І. Туризм, курорти та рекреація на Закарпатті: загальні положення

Програма розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2027 – 2030 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до основних вимог законів України „Про туризм”, „Про курорти”, „Про особисте селянське господарство” та інших нормативно-правових актів у сфері туризму і курортів та спрямована на реалізацію стратегічних пріоритетів розвитку Закарпатської області.

Сучасний розвиток сфери туризму відбувається в умовах воєнного стану, значних безпекових викликів і посилення конкуренції між територіями за туристичні потоки, інвестиції та людські ресурси. Райони, міста та територіальні громади активно працюють над формуванням і популяризацією власної туристичної привабливості, створенням конкурентоспроможних туристичних продуктів та підвищенням якості туристичних послуг.

Унікальний природно-ресурсний потенціал краю, вигідне географічне положення, значні запаси мінеральних і термальних вод та багата культурно-історична спадщина формують конкурентні переваги Закарпатської області у сфері туризму. Особливої актуальності в сучасних умовах набуває розвиток відновлювального, оздоровчого, санаторно-курортного та рекреаційного напрямів, спрямованих на фізичне й психоемоційне відновлення населення та задоволення потреб як внутрішніх, так і іноземних відвідувачів.

Розвиток туристичної, транспортної та супутньої інфраструктури на території Закарпатської області, забезпечення доступності туристичних об’єктів і послуг, а також підвищення якості туристичного обслуговування відповідно до сучасних стандартів є одними з ключових завдань розвитку туристично-рекреаційної сфери регіону.

Розвиток туризму має важливе соціально-економічне значення та сприяє відновленню фізичного і психоемоційного стану населення, створенню нових робочих місць, підвищенню рівня зайнятості, розвитку малого і середнього підприємництва, диверсифікації економіки територіальних громад, збереженню та популяризації культурної і природної спадщини, а також забезпеченню сталого використання природно-рекреаційних ресурсів. Крім того, розвиток туристичної сфери стимулює впровадження інновацій, розвиток міжрегіонального та міжнародного співробітництва, залучення інвестицій і формування позитивного іміджу Закарпатської області.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

ІІ. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямовано Програму

Туризм набуває масового характеру і вже став однією з провідних, високоприбуткових та найбільш динамічних галузей світового господарства. Туристична сфера сьогодні об'єднує понад 50 дотичних галузей, зокрема культуру, мистецтво, спорт, освіту, науку, фінанси, зв'язок, народні промисли, гастрономію тощо. Кожен учасник туристичного ринку намагається максимально популяризувати власний туристичний потенціал як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. А, отже, ця сфера передбачає максимальну консолідацію зусиль більшості учасників.

Туризм став однією з головних платформ для зміцнення контактів і встановлення добросусідських відносин, що сприяє зміцненню авторитету регіону на вітчизняній та міжнародній аренах, залученню інвестицій та розвиває інфраструктуру, формує імідж території тощо.

Одним із важливих завдань органів державної влади є створення сприятливих умов для розвитку туристично-рекреаційної сфери, формування сприятливого інвестиційного середовища та забезпечення ефективного використання механізмів залучення і підтримки інвестицій для реалізації туристичних та рекреаційних проєктів різного масштабу.

Зростання потужностей туристично-рекреаційної інфраструктури за рахунок залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій має стати одним із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку Закарпатської області. Кошти, які витрачає кожен турист у межах області, є прямою інвестицією у розвиток туристичної галузі та громад області. Збільшення числа внутрішніх та в'їзних туристів повинно стати ефективним інструментом економічного зростання регіону.

Закарпатська область є стратегічно важливим культурним, політичним та економічним регіоном України. Маючи унікальне прикордонне розміщення та сусідство чотирьох країн Європейського Союзу, область може стати найбільшим туристично-відновлювальним та курортно-лікувальним регіоном Західної України. Природно-ресурсний потенціал разом з історико-культурною спадщиною, великими напрацюваннями у сфері туризму та рекреації сприяють визначенню пріоритетності індустрії туризму, оздоровлення, санаторно-курортного лікування, відпочинку як українських, так і іноземних туристів на території Закарпаття.

Мережа оздоровчих, рекреаційних та туристичних об'єктів на території Закарпатської області налічує 1178 об'єктів (готелі, мотелі, пансіонати, туристичні бази, санаторії, сільські садиби тощо). В області одночасно можна розмістити близько 30000 осіб.

Територія області вважається сприятливим місцем для розвитку найрізноманітніших видів і форм туризму та відпочинку. Будь-який аналіз туристично-рекреаційних можливостей Закарпаття засвідчує, що область має передумови для перспективного розвитку культурно-пізнавального, лікувально-оздоровчого, відновлювального, спортивно-оздоровчого, гірськолижного, природничо-пізнавального, науково-освітнього, релігійного, мисливського, сільського, екологічного, водного, етнічного, ділового видів туризму.

До основних проблем розвитку туристично-рекреаційної сфери області належать:

нерівномірний розподіл туристичних потоків територіально та протягом року;

недостатня диверсифікація туристичних продуктів і їхня сезонність;

недостатнє використання потенціалу природної, культурної, етнокультурної та гастрономічної спадщини для створення сучасних туристичних досвідів;

недостатній рівень системного дослідження потреб та поведінки відвідувачів;

недостатня інтеграція цифрових інструментів у планування та здійснення подорожей;

потреба у подальшому розвитку безбар'єрної та доступної туристичної інфраструктури;

ризики, пов'язані зі зміною клімату та екстремальними погодними явищами;

недостатня інтеграція туристичної діяльності з охороною природної та культурної спадщини;

недостатня залученість місцевих громад, малого бізнесу та локальних виробників до створення туристичної цінності;

потреба у розвитку сучасних компетентностей працівників туристичної сфери.

III. Мета Програми

Метою Програми є організація та проведення заходів, які сприятимуть розвитку туристичної галузі області, створенню сучасної інфраструктури туризму, конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринках туристичного продукту, підвищенню якості та доступності туристичних послуг, максимальному відновленню та задоволенню туристичних потреб мешканців області та її гостей, залученню інвестицій, ефективному використанню природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу, забезпеченню умов для повноцінного функціонування суб'єктів туристичної діяльності.

Основною метою Програми є формування конкурентоспроможної, безпечної, доступної та сталої туристичної дестинації Закарпатської області шляхом розвитку туристичної інфраструктури, підвищення якості туристичних послуг, збереження природної та культурної спадщини, залучення інвестицій, збільшення туристичних потоків, створення нових робочих місць, сприяння фізичному та психоемоційному відновленню населення, а також забезпечення соціально-економічного розвитку територіальних громад і регіону.

IV. Шляхи і засоби розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування

Розв'язання визначених проблем передбачається шляхом реалізації комплексу взаємопов'язаних організаційних, інфраструктурних,

інформаційних, освітніх та промоційних заходів, спрямованих на формування конкурентоспроможної, безпечної, доступної та сталої туристичної дестинації.

Основними шляхами розв'язання визначених проблем є:

розвиток туристичної інфраструктури як необхідної умови підвищення доступності, комфорту та безпеки перебування туристів у області, удосконалення транспортного сполучення та облаштування туристичних маршрутів;

удосконалення організаційного, інформаційного та кадрового забезпечення туристичної галузі, підвищення професійної компетентності суб'єктів туристичної діяльності, розвиток системи моніторингу й аналізу туристичних ресурсів та потоків;

диверсифікація туристичної пропозиції області та розвиток конкурентоспроможних туристичних продуктів на основі природного, лікувально-оздоровчого, історико-культурного, етнографічного та гастрономічного потенціалу регіону, з урахуванням принципів сталого розвитку туризму;

підвищення туристичної привабливості та популяризація Закарпаття на внутрішньому і міжнародному туристичних ринках, формування позитивного іміджу області як привабливої туристичної дестинації;

розвиток міжрегіонального, міжнародного та транскордонного співробітництва у сфері туризму, налагодження партнерства між органами влади, територіальними громадами, суб'єктами туристичної діяльності, громадськими організаціями та міжнародними партнерами.

Заходи Програми реалізуються за рахунок коштів та у межах видатків обласного бюджету (додаток 2 до Програми), передбачених на розвиток туризму та курортів, суб'єктів підприємництва усіх форм власності, громадських та неприбуткових організацій, міжнародної технічної допомоги і грантів, інвестиційних коштів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Фінансування з обласного бюджету здійснюється у межах видатків, передбачених у бюджеті на відповідний рік.

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Етапи виконання Програми за роками:				Усього витрат на виконання Програми:
	2027	2028	2029	2030	
Усього, тис. гривень, у тому числі:	6430,00	8290,00	9120,00	10300,00	34140,00
обласний бюджет	6430,00	8290,00	9120,00	10300,00	34140,00

Програма покликана стати концептуальною основою довгострокового розвитку туризму, курортів і рекреації в області як важливих складових регіональної економіки, сприяти модернізації туристичної та рекреаційної інфраструктури, підвищенню туристичної привабливості Закарпаття, а також становленню області як регіону із сучасною індустрією гостинності, якісними туристичними послугами та безпечними умовами для відпочинку й

оздоровлення. Під час реалізації Програми обов'язковим є врахування наявних рекреаційних ресурсів та збереження історико-культурної спадщини.

V. Завдання і заходи Програми та результативні показники

1. Розвиток туристичної та транспортної інфраструктури області:

1.1. Формування та розвиток цілісної мережі туристичних маршрутів області із забезпеченням фізичної та цифрової навігації, належного інформаційного супроводу, заходів безпеки, облаштуванням необхідної інфраструктури для комфортного, доступного та відповідального відвідування туристичних об'єктів і територій, а також узгодження розвитку транспортно-логістичної інфраструктури, зокрема автомобільних доріг, велосипедних маршрутів і велодоріжок, із потребами туристичної галузі.

Очікувані результати: підвищення привабливості області як туристичного регіону з відновлення, розвиток туристичної інфраструктури, підвищення якості туристичних послуг, збільшення туристичних потоків на територію області через удосконалення системи дорожнього сполучення.

1.2. Забезпечення фізичної, інформаційної, цифрової, сенсорної та когнітивної доступності шляхом розвитку та поліпшення туристичної інфраструктури, із застосуванням цифрових та інформаційних технологій, у тому числі в рамках державно-приватного партнерства.

Очікувані результати: поліпшення доступності до туристичних об'єктів і послуг для маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю, збільшення кількості туристів, які можуть безперешкодно користуватися туристичною інфраструктурою, популяризація інклюзивного та безбар'єрного туризму в області, а також створення передумов для формування конкурентоспроможного регіонального туристичного продукту.

1.3. Підтримка та промоція діючих та нових туристично-інформаційних центрів області.

Очікувані результати: забезпечення функціонування мережі туристично-інформаційних центрів області, просування регіонального туристичного продукту.

2. Розвиток освіти, професійного навчання, просвітництва та наукового забезпечення у сфері туризму і курортів:

2.1. Обмін кращими практиками туристичної діяльності, у тому числі з питань сталого туризму, під час проведення науково-практичних конференцій, семінарів, засідань за круглим столом та інших заходів.

Очікувані результати: вивчення досвіду розвитку туристичної сфери на прикладі регіонів України та інших країн, вирішення нагальних проблем туристично-рекреаційної галузі.

2.2. Формування сучасного ефективного конкурентоспроможного професійного управлінського, кадрового та педагогічного потенціалу.

Запровадження системи підготовки кваліфікованих кадрів для туристично-рекреаційної сфери, зокрема гідів-перекладачів, екскурсоводів, інструкторів із видів спортивного туризму, провідників тощо.

Очікувані результати: забезпечення сфери туризму і діяльності курортів кваліфікованими кадрами, підвищення якості обслуговування туристів,

створення передумов для формування конкурентоспроможного регіонального туристичного продукту.

2.3. Організація та сприяння проведенню маркетингових і науково-практичних досліджень туристичного ринку, потреб і попиту на туристичні послуги, очікувань та рівня задоволеності відвідувачів, дослідженню природно-оздоровчих ресурсів області, розробленню концепцій розвитку перспективних туристичних продуктів і дестинацій.

Очікувані результати: визначення потреб і попиту на туристичні послуги, оцінка відповідності туристичної пропозиції очікуванням відвідувачів, отримання науково-практичних обґрунтувань та розроблення концепцій для прийняття ефективних управлінських рішень щодо розвитку туристичних продуктів і дестинацій області.

2.4. Консолідація можливостей влади, бізнесу, громадськості щодо розроблення програмних документів у туристичній сфері. Розроблення механізму підтримки перспективних проєктів розвитку туризму та курортів на обласному рівні, заходів із спрощення нормативних та дозвільних документів.

3. Розвиток туристичних дестинацій:

3.1. Проведення систематичного моніторингу, обліку та аналізу туристичних ресурсів і туристичних потоків області, оцінка туристичного потенціалу територій, стану використання туристичних ресурсів, динаміки, структури та сезонності туристичних потоків, тривалості перебування відвідувачів і економічного впливу туризму на розвиток області та територіальних громад.

Очікувані результати: формування актуальної інформаційно-аналітичної бази туристичних ресурсів і потоків області, визначення їх потенціалу, тенденцій та перспектив розвитку, підвищення обґрунтованості управлінських рішень та ефективності планування розвитку туристичної галузі, туристичних продуктів і дестинацій на основі отриманих даних.

3.2. Активізація розвитку сільського зеленого туризму як необхідної передумови комплексного соціально-економічного розвитку сільських територій. Розвиток видів туризму, заснованих на природному потенціалі регіону, у тому числі агроекотуризму. Підвищення рівня інвестиційної, соціальної привабливості та впізнаваності історико-культурних об’єктів. Створення туристичних досвідів на основі локального виробництва, традиційних знань, гастрономії, ремесел та способу життя місцевих громад.

Очікувані результати: розширення та урізноманітнення туристичної пропозиції області, збільшення кількості туристичних продуктів на основі місцевих традицій і крафтового виробництва, підвищення туристичної привабливості сільських територій, підтримка місцевих виробників і підприємництва, розвиток самозайнятості, створення додаткових джерел доходів і робочих місць, поліпшення умов та якості життя сільського населення, активізація соціально-економічного розвитку сільських територій та збільшення туристичних потоків.

3.3. Забезпечення якісного сервісного обслуговування у туристичній індустрії та сприяння у створенні безпечних умов для туристів, очищення та упорядкування пішохідних туристичних маршрутів.

Очікувані результати: формування позитивного іміджу Закарпаття як безпечного регіону для подорожей і відновлення створення та розвиток конкурентоспроможного туристичного продукту, підвищення туристичної привабливості регіону, збільшення туристичних потоків, а також забезпечення безпечних і комфортних умов перебування туристів на активних туристичних маршрутах.

4. Популяризація туристичного потенціалу Закарпаття:

4.1. Розроблення та випуск друкованих інформаційно-промоційних матеріалів (буклетів, брошур, довідників, календарів, туристичних карт, флаєрів тощо) про туристично-рекреаційний потенціал Закарпатської області, у тому числі іноземними мовами.

Очікувані результати: підвищення поінформованості потенційних відвідувачів про туристичні можливості області, популяризація туристичних продуктів і дестинацій, поліпшення туристичного іміджу Закарпаття як регіону для відпочинку, оздоровлення та відновлення сил, збільшення туристичних потоків.

4.2. Розроблення та виготовлення віртуальних турів, фотоматеріалів, відеофільмів, промоційних відео-, аудіогідів та інших інформаційно-цифрових продуктів про туристично-рекреаційний потенціал Закарпатської області, у тому числі іноземними мовами, та їх поширення на медійних і цифрових ресурсах.

Очікувані результати: розширення інформаційної присутності Закарпаття у цифровому просторі, популяризація туристичних ресурсів, продуктів і дестинацій області на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках, поліпшення туристичного іміджу регіону.

4.3. Виготовлення / придбання сувенірної продукції, у тому числі з туристичним логотипом Закарпаття.

Очікувані результати: популяризація туристичного бренду Закарпаття, підвищення впізнаваності області як туристичної дестинації, формування позитивного іміджу регіону на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках.

4.4. Участь у регіональних, всеукраїнських та міжнародних спеціалізованих заходах (виставках, конференціях, засіданнях за круглим столом, семінарах, тренінгах тощо), заходах транскордонного співробітництва та днях добросусідства. Виготовлення / придбання мобільного виставкового стенду та обладнання для представлення туристично-рекреаційного потенціалу області на презентаційних і спеціалізованих заходах тощо.

Очікувані результати: популяризація туристично-рекреаційного потенціалу Закарпаття на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках, розширення міжрегіональної та міжнародної співпраці, налагодження партнерських зв’язків, залучення туристичних операторів та інших суб’єктів туристичної діяльності до співпраці, формування позитивного туристичного іміджу області.

4.5. Підготовка і поширення інформації про туристично-рекреаційну привабливість Закарпаття (у тому числі соціального спрямування) шляхом розміщення інформації в інтернеті (вебсайти, соціальні мережі, спеціалізовані

туристичні портали, SMM-просування тощо), у тому числі переклад мовами Європейського Союзу.

Очікувані результати: підвищення поінформованості потенційних відвідувачів про туристичні можливості області, розширення інформаційної присутності Закарпаття у цифровому просторі, популяризація туристичних продуктів і дестинацій, залучення нових цільових аудиторій, збільшення туристичних потоків.

4.6. Забезпечення роботи, підтримки та розвитку офіційного туристично-інформаційного порталу області, туристично-інформаційних інтерактивних сенсорних терміналів (інфобоксів) та інших цифрових інформаційних ресурсів, включаючи гостинг, адміністрування, інформаційне наповнення, доступ до інтернету, програмне забезпечення та його оновлення, у тому числі із забезпеченням перекладу мовами Європейського Союзу та доступності інформаційних ресурсів для осіб з порушеннями зору і слуху.

Очікувані результати: забезпечення доступності актуальної туристичної інформації для відвідувачів області, удосконалення цифрової туристично-інформаційної інфраструктури, підвищення якості інформаційного обслуговування туристів, розширення доступу до туристичних ресурсів для іноземних відвідувачів та осіб з інвалідністю.

4.7. Організація інформаційно-пізнавальних турів місцями туристично-рекреаційної привабливості області для представників туристичних компаній України та інших держав, блогерів та представників медіа тощо.

Очікувані результати: популяризація туристичних маршрутів, продуктів і дестинацій Закарпатської області, підвищення їх впізнаваності, поширення інформації про туристичні можливості регіону через туристичні компанії, блогерів та медіа, залучення нових туристичних потоків.

4.8. Організація і проведення Міжнародного туристичного форуму в області та урочистих заходів з нагоди відзначення Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні тощо.

Очікувані результати: розвиток професійної співпраці між представниками туристичної галузі, органами влади, територіальними громадами та бізнесом, обмін досвідом і кращими практиками у сфері туризму, презентація туристично-рекреаційного потенціалу області, формування позитивного іміджу Закарпаття та стимулювання розвитку туристичної галузі регіону.

5. Розвиток міжнародного і транскордонного співробітництва з метою підтримки та співфінансування проєктів регіонального розвитку у туристичній галузі.

5.1. Реалізація міжнародних проєктів, програм та міжнародний обмін досвідом провідних фахівців у галузі туризму та рекреації, у тому числі співфінансування проєктів міжнародної технічної допомоги.

Очікувані результати: реалізація проєктів регіонального розвитку у туристичній сфері, залучення додаткового фінансування у сферу, розвиток туристичної інфраструктури, підвищення конкурентоспроможності туристичного продукту, встановлення співпраці в рамках Карпатського Єврорегіону тощо, що сприятиме підвищенню привабливості області як туристичного регіону та поліпшенню якості надання туристичних послуг.

VI. Напрями діяльності та заходи Програми

Пріоритетні напрями Програми:

створення, розвиток та просування туристичного продукту Закарпаття на внутрішньому і міжнародному туристичних ринках;

розвиток модернізація та поліпшення стану туристичної і дорожньо-транспортної інфраструктури;

розвиток лікувально-оздоровчого та реабілітаційного туризму на основі раціонального використання природних лікувальних ресурсів Закарпатської області, зокрема мінеральних і термальних вод;

розвиток сільського (зеленого) туризму та використання його потенціалу для відновлення і оздоровлення населення;

розвиток екологічного туризму як відновлення на основі природно-заповідних територій краю;

сприяння розвитку еногастрономічного туризму, популяризації місцевої гастрономічної спадщини та традиційних продуктів Закарпаття;

сприяння розвитку активних видів туризму – пішохідного, гірського, водного, гірськолижного, велосипедного, кінного та інших, із забезпеченням безпечних умов для туристів, забезпечення ефективного природокористування та охорони навколишнього середовища;

сприяння розвитку інноваційних туристичних продуктів;

дослідження поведінки відвідувачів та використання цієї інформації для планування потоків та формування туристичних продуктів;

сприяння розвитку туризму в сільській місцевості шляхом залучення місцевих жителів до створення, розвитку та просування туристичних продуктів, заснованих на принципах сталого розвитку, популяризації місцевої культури, традицій і ремесел;

забезпечення доступності та безбар’єрності туристичних об’єктів, маршрутів, послуг та туристичної інформації для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

забезпечення туристично-рекреаційної сфери області кваліфікованими кадрами, підвищення рівня професійної підготовки та якості обслуговування;

сприяння упорядкуванню діяльності суб’єктів туристичної діяльності, екскурсоводів, гідів та інших фахівців туристичного супроводу відповідно до вимог законодавства;

підвищення якості та розширення асортименту туристично-рекреаційних послуг;

створення сприятливих економічних, правових та організаційних умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у туристичну сферу;

проведення інформаційно-комунікаційної та рекламно-промоційної роботи з популяризації туристичного потенціалу Закарпаття на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках;

підтримка та розвиток фестивального руху, культурних, спортивних та інших заходів, що сприяють розвитку туризму;

активізація міжнародного та транскордонного співробітництва у сфері туризму і курортів;

налагодження та розвиток ефективної співпраці та партнерства між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти, представниками туристичного бізнесу, громадськими організаціями та іншими заінтересованими сторонами;

реалізація проєктів регіонального розвитку, спрямованих на розвиток туристичної та рекреаційної сфери і підвищення їх туристичної привабливості.

Напрями діяльності та заходи Програми реалізуються за рахунок коштів та у межах видатків обласного бюджету, передбачених на розвиток туризму та курортів, суб'єктів підприємництва усіх форм власності, громадських та неприбуткових організацій, міжнародної технічної допомоги і грантів, інвестиційних коштів, інших джерел, не заборонених законодавством.

VII. Очікувані результати та ефективність Програми

Реалізація заходів Програми сприятиме популяризації туристично-рекреаційного потенціалу Закарпатської області, просуванню регіонального туристичного продукту на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках, підвищенню туристичної привабливості регіону, зростанню туристичних потоків та збільшенню надходжень від туристичної діяльності до бюджетів усіх рівнів.

Розвиток туристичної галузі стимулюватиме економічну активність територіальних громад, сприятиме розвитку малого та середнього підприємництва, залученню інвестицій і створенню нових робочих місць.

Формування конкурентоспроможного, безпечного, доступного та сталого туристичного продукту, збереження природної і культурної спадщини, популяризація місцевих традицій та розвиток туризму в сільській місцевості сприятимуть комплексному соціально-економічному розвитку територіальних громад і області.

Завдання	Показники	Одиниця виміру	Значення показників за роками:			
			2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік
Економічні	Туристичний збір	млн грн	38,6	42,0	45,0	48,6
	Кількість туроднів*	тис. туро-днів	1037,1	1068,2	1100,3	1122,3
	Кількість проведених / підтриманих промоційних заходів	од.	5	6	7	7
	Кількість створених / виготовлених видів інформаційної	од.	7	8	8	9

	продукції					
	Кількість навчально-просвітницьких заходів	од.	4	5	6	6

*До зазначеного розрахунку показника не включено осіб, які відповідно до підпункту 268.2.2 пункту 268.2 статті 268 Податкового кодексу України не є платниками туристичного збору, зокрема ветеранів війни, дітей віком до 18 років, осіб, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення чи реабілітацію до відповідних закладів, а також осіб, які прибули у відрядження.

VIII. Координація та контроль за виконанням Програми

Координацію та контроль за виконанням Програми здійснює управління туризму та курортів обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації.

Структурні підрозділи облдержадміністрації – обласної військової адміністрації та органи місцевого самоврядування, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, які є відповідальними за виконання передбачених Програмою заходів, забезпечують їх реалізацію у повному обсязі у визначені терміни та подають відповідну інформацію управлінню туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації до 20 січня щороку протягом 2027 − 2030 років.

Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації здійснює контроль за реалізацією заходів Програми і подає узагальнену інформацію про її виконання облдержадміністрації – обласній військовій адміністрації щороку до 01 лютого. Контроль за виконанням Програми здійснюється облдержадміністрацією – обласною військовою адміністрацією та обласною радою. Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації подає обласній раді обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми щороку.

Основні напрями та заходи Програми коригуватимуться з урахуванням воєнного стану, соціально-економічної ситуації в області та чинної нормативно-правової бази.

Додаток 1
до Програми

ПАСПОРТ
Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області
на 2027 – 2030 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Закарпатська обласна державна адміністрація – обласна військова адміністрація
2.	Підстава для розроблення Програми	Закони України „Про туризм”, „Про курорти”, Стратегія розвитку Закарпатської області до 2027 року
3.	Розробник Програми	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Відповідні структурні підрозділи облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, вищі навчальні заклади, громадські організації у туристичній галузі та представники туристичної галузі
5.	Відповідальні виконавці Програми	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, відповідні структурні підрозділи облдерж-адміністрації – обласної військової адміністрації, територіальні громади, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади
6.	Учасники Програми	Відповідні структурні підрозділи облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, територіальні громади, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади та представники туристичної галузі
7.	Термін реалізації Програми	2027 – 2030 роки
8.	Місцеві бюджети, які беруть участь у виконанні Програми (для комплексних програм)	Обласний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього, у тому числі:	34140,00 тис. гривень

	кошти обласного бюджету	34140,00 тис. гривень
	кошти районних бюджетів	–

Начальник управління туризму та курортів обласної військової адміністрації **Маріанна ГОТРА**

Додаток 2
до Програми

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ
Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2027 – 2030 роки

Найменування напрямів діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів Програми	Строки виконання заходів	Виконавці	Джерела фінансува-ння	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. гривень, у тому числі за роками:				Очікувані результати
					2027	2028	2029	2030	
1. Розвиток туристичної та транспортної інфраструктури області	1.1. Утримання існуючих, знакування і маркування нових туристичних шляхів та маршрутів територією області (у тому числі розроблення та встановлення інформаційних вказівників / стендів за маршрутами руху туристів), забезпечення інформаційного облаштування об'єктів історико-культурної, архітектурної та природної спадщини, включених до регіональної та національної мереж	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з НПП: „Синевир"; „Зачарований край"; „Ужанський", Карпатським біосферним заповідником, ДО „Служба місцевих автомобільних доріг та розвитку інфраструктури у Закарпатській	Обласний бюджет	400,00	450,00	500,00	500,00	Підвищення привабливості області як туристичного регіону, поліпшення якості туристичних послуг, збільшення туристичних потоків на території області через удосконалення системи дорожнього сполучення

туристично-екскурсійних маршрутів, забезпечення цифрової навігаційної інформації (маршрути за QR-кодом, які можна завантажити)		області", Службою відновлення та розвитку інфраструктури у Закарпатській області, філією „Карпатський лісовий офіс" ДП „Ліси України", райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства (за згодою)						
1.2. Забезпечення фізичної, інформаційної, цифрової, сенсорної та когнітивної доступності до туристичних об'єктів шляхом розвитку та поліпшення туристичної інфраструктури, із застосуванням цифрових та інформаційних технологій, у тому числі в рамках державно-приватного партнерства	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства та	Обласний бюджет	350,00	400,00	450,00	500,00	Поліпшення доступності туристичних об'єктів та послуг для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, збільшення кількості відвідувачів із числа зазначених категорій, розвиток і популяризація інклюзивного туризму та формування безбар'єрного ту-

			суб'єктами туристичної діяльності області (за згодою)						ристичного середовища в області
	1.3. Підтримка та промоція діючих та нових туристично-інформаційних центрів області	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства (за згодою)	Обласний бюджет	70,00	80,00	90,00	100,00	Забезпечення функціонування мережі туристично-інформаційних центрів області, просування регіонального туристичного продукту
2. Розвиток освіти, професійного навчання, просвітництва та наукового забезпечення у сфері туризму і курортів	2.1. Участь, організація та проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, засідань комісій, робочих груп з метою обміну досвідом та поширення кращих практик у сфері туризму, у тому числі щодо сталого розвитку туризму Карпат тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації; райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади спільно з інститутами	Обласний бюджет	400,00	450,00	500,00	600,00	Забезпечення сталого розвитку туризму на території адміністративних районів області та туристичних дестинацій

			громадянського суспільства (за згодою)						
	2.2. Організація та сприяння проведенню навчальних і просвітницьких заходів (семінарів, тренінгів, курсів, практик, конкурсів тощо) для посадових осіб місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, студентської молоді та учнів, суб'єктів туристичної діяльності (власників садиб, персоналу закладів розміщення харчування та інших учасників туристичного ринку), підготовка і підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу (провідників у гори, екскурсоводів, гідів-перекладачів, інструкторів активного туризму тощо)	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом освіти і науки, молоді та спорту облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, Головним управлінням ДСНС у Закарпатській області, інститутами громадянського суспільства та закладами освіти	Обласний бюджет	400,00	430,00	450,00	500,00	Підвищення кваліфікації кадрів туристичної сфери. Вирішення питання щодо забезпечення надання якісних послуг екскурсоводами, гідами-перекладачами, провідниками у гори тощо. Підвищення безпеки туристів. Позитивний імідж Закарпаття як безпечного регіону для подорожей
	2.3. Створення сприятливого середовища для діяльності суб'єктів туристичної	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадмі-	Обласний бюджет	350,00	420,00	500,00	600,00	Визначення потреб і попиту на туристичні послуги, оцінка відповід-

	індустрії у Закарпатській області (підтримка розвитку туристичних кластерів і локальних туристичних організацій, сприяння співпраці суб'єктів туристичної діяльності, створенню та просуванню нових туристичних продуктів, проведенню маркетингових досліджень туристичного ринку та досліджень природно-оздоровчих ресурсів області, розробленню концепцій розвитку перспективних туристичних продуктів і дестинацій тощо)		ністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом освіти і науки, молоді та спорту облдержадміністрації – обласної військової адміністрації , райдержадміністрації, територіальні громади спільно з інститутами громадянського суспільства (за згодою)						ності туристичної пропозиції очікуванням відвідувачів, розроблення науково-практичних обґрунтувань і концепцій для прийняття ефективних управлінських рішень щодо розвитку туристичних продуктів і дестинацій області
3. Розвиток туристичних дестинацій	3.1. Проведення систематичного моніторингу, обліку та аналізу туристичних ресурсів і туристичних потоків області (оцінка туристичного потенціалу територій, стану використання туристичних ресурсів та перспектив їх	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом освіти і науки, молоді та спорту облдержадмі-	Обласний бюджет	360,00	400,00	450,00	450,00	Формування актуальної інформаційно-аналітичної бази туристичних ресурсів і потоків області, визначення їх потенціалу, тенденцій та перспектив розвитку, підвищення обґрунтованості управлінських

	розвитку; моніторинг і аналіз обсягів та територіального розподілу туристичних потоків, їх сезонності, тривалості перебування відвідувачів, економічного впливу туризму на розвиток області та територіальних громад тощо) з метою формування та використання інформаційно-аналітичної бази для планування розвитку туристичних продуктів і дестинацій		ністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади (за згодою)						рішень та ефективності планування розвитку туристичної галузі, туристичних продуктів і дестинацій на основі отриманих даних
	3.2. Сприяння розвитку сільського, зеленого та еногастрономічного туризму шляхом створення та просування туристичних продуктів із залученням локальних туристичних організацій, об'єднань суб'єктів туристичної діяльності та використанням потенціалу приватних виноградарів та виноробів,	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади (за згодою)	Обласний бюджет	150,00	160,00	180,00	200,00	Розширення та урізноманітнення туристичної пропозиції області, збільшення кількості туристичних продуктів на основі місцевих традицій і крафтового виробництва, підвищення туристичної привабливості сільських територій, підтримка місцевих виробників і підприємництва, роз-

	бджолярів, вівчарів, фермерів, виробників крафтової продукції тощо								виток самозайнятості, створення додаткових джерел доходів і робочих місць, поліпшення умов та якості життя сільського населення, активізація соціально-економічного розвитку сільських територій і збільшення туристичних потоків
	3.3. Створення безпечних умов для перебування туристів на гірських територіях шляхом організації та проведення практичних заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки туристів	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, Головне управління ДСНС у Закарпатській області (за згодою), райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади (за згодою)	Обласний бюджет	100,00	120,00	150,00	180,00	Позитивний імідж Закарпаття як безпечного регіону для подорожей та відновлення населення. Поліпшення якості надання туристичних послуг, створення сприятливих умов для відпочинку та рекреації
4. Популяризація туристичного по-	4.1. Розроблення та випуск інформаційних видань про	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів	Обласний бюджет	250,00	300,00	400,00	500,00	Інформування туристів про туристичний потенціал

тенціалу Закарпаття	туристично-рекреаційну індустрію області; виготовлення / придбання інформаційних флаєрів, буклетів, брошур, довідників, календарів, туристичних карт тощо (у тому числі переклад мовами Європейського Союзу)		облдержадміністрації – обласної військової адміністрації						регіону, забезпечення постійного консультування громадськості з питань розвитку туризму та курортів
	4.2. Розроблення / виготовлення віртуальних турів, фотоматеріалів, відеофільмів, промоційних відео-, аудіогідів та інших інформаційно-цифрових продуктів про туристично-рекреаційний потенціал Закарпаття, у тому числі переклад мовами Європейського Союзу та поширення їх на медійних ресурсах тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет	300,00	350,00	400,00	450,00	Розширення інформаційної присутності Закарпаття у цифровому просторі, популяризація туристичних ресурсів, продуктів і дестинацій області на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках, поліпшення туристичного іміджу регіону
	4.3. Виготовлення / придбання сувенірної продукції, у тому числі з туристичним логотипом Закарпаття	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової	Обласний бюджет	300,00	330,00	350,00	400,00	Формування сприятливого туристичного іміджу, розширення географії туристичних потоків до області,

			адміністрації						активізація туристичного бізнесу в регіоні
	4.4. Участь у регіональних, всеукраїнських та міжнародних спеціалізованих заходах (виставках, конференціях, засіданнях за круглим столом, семінарах, тренінгах тощо), заходах транскордонного співробітництва та днях добросусідства. Виготовлення / придбання мобільного виставкового стенду та обладнання для представлення туристично-рекреаційного потенціалу на презентаційних і спеціалізованих заходах тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, райдержадміністрації – районні військові адміністрації, територіальні громади (за згодою)	Обласний бюджет	1500,00	1650,00	1800,00	2000,00	Презентація туристичного потенціалу області та залучення до співпраці туристичних операторів України та близького зарубіжжя у сфері розвитку туризму та курортів, поширення позитивного іміджу туристичного Закарпаття на внутрішньому та зовнішньому ринках через участь у спеціалізованих заходах. Належне матеріально-технічне забезпечення учасників виставок
	4.5. Підготовка і поширення інформації про туристично-рекреаційну привабливість Закарпаття (у тому числі соціального спрямування) шляхом розміщення інформації в інтер-	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет	100,00	120,00	150,00	170,00	Підвищення поінформованості потенційних відвідувачів про туристичні можливості області, розширення інформаційної присутності Закарпаття у

	неті (вебсайти, соціальні мережі, спеціалізовані туристичні портали, SMM-просування тощо), у тому числі переклад мовами Європейського Союзу								цифровому просторі, популяризація туристичних продуктів і дестинацій, залучення нових цільових аудиторій, збільшення туристичних потоків
	4.6. Забезпечення роботи, підтримки та розвитку, ребрендингу, офіційного туристично-інформаційного порталу області, туристично-інформаційних інтерактивних сенсорних терміналів (інфобоксів) та інших цифрових інформаційних ресурсів, включаючи, гостинг, адміністрування, інформаційне наповнення, доступ до інтернету, розроблення технічних завдань, програмне забезпечення та його оновлення, у тому числі із забезпеченням перекладу мовами Європейського Союзу та доступності інформаційних ресурсів для осіб з	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет	400,00	630,00	500,00	550,00	Інформування туристів про туристичний потенціал регіону, забезпечення постійного консультування громадськості з питань розвитку туризму та курортів

	порушеннями зору і слуху								
	4.7. Організація інформаційно-пізнавальних турів місцями туристично-рекреаційної привабливості області для представників туристичних компаній України та інших держав, блогерів та представників медіа тощо	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації спільно з департаментом стратегічних комунікацій, національностей та релігій облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет	650,00	700,00	800,00	900,00	Презентація нових туристичних маршрутів та продуктів Закарпатської області, проведення інформаційних та престурів новими туристичними маршрутами області з метою відновлення та оздоровлення населення
	4.8. Організація і проведення Міжнародного туристичного форуму в області та урочистих заходів з нагоди відзначення Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет	350,00	400,00	450,00	500,00	Презентація туристичного потенціалу області та залучення до співпраці туристичних операторів України та близького зарубіжжя у сфері розвитку туризму та курортів, поширення позитивного іміджу туристичного Закарпаття на внутрішньому та зовнішньому ринках через участь у

									спеціалізованих заходах
5. Розвиток міжнародного і транскордонного співробітництва з метою підтримки та співфінансування проєктів регіонального розвитку у сфері туризму	5.1. Реалізація міжнародних проєктів, програм та міжнародний обмін досвідом провідних фахівців у галузі туризму та рекреації, сприяння реалізації грантових проєктів, у тому числі співфінансування проєктів міжнародної технічної допомоги	2027 – 2030 роки	Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації	Обласний бюджет		900,00	1000,00	1200,00	Підтримка проєктів регіонального розвитку у туристичній сфері, що сприятиме підвищенню привабливості області як туристичного регіону та поліпшенню якості надання туристичних послуг
ВСЬОГО:					**6430,0**	**8290,0**	**9120,0**	**10300,0**	

Начальник управління туризму та курортів обласної військової адміністрації **Маріанна ГОТРА**